

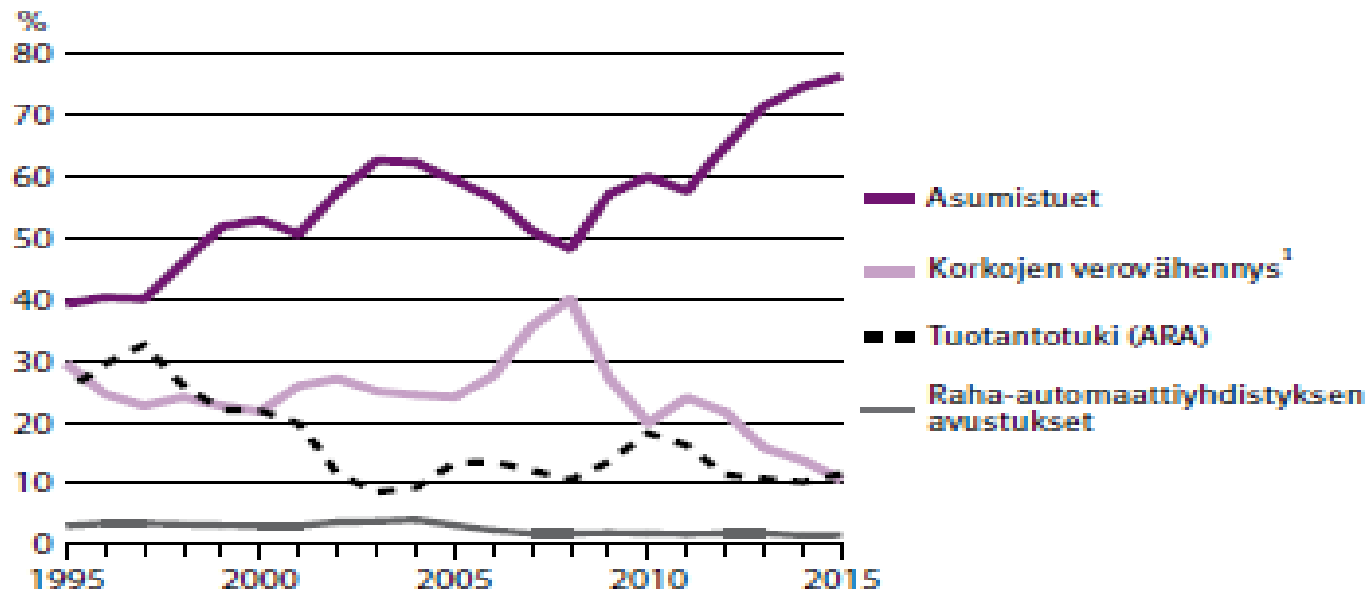
Liikenteen ja asumisen rahoitus 2017

Keskiviikko 14.9.2016 Kuntamarkkinat

Asuntoasioiden asiantuntija Laura Hassi
Liikenneasiantuntija Johanna Vilkuna
Yhdyskuntatekniikan asiantuntija Marika Kämppi

Asumiseen kohdistuvan tuen kehitys 1995-2015

¹Vuosien 2014–2015 luvut ovat arvioita.

Lähde: Kelan asumistukitilasto 2015

- Hallituksen kärkihanke: Asuntotuotannon lisääminen

- Asettuu osaksi työllisyyttä tukevia toimia
 - Työperäisen maassamuuton mahdollistaminen

Talousarviossa ARA-asuntotuotantoa pyritään lisäämään

Tuotannon arvioidaan lisääntyvän 1000 asunnolla

- Vuokra-asuntotuotantoa edistetään
 - **Omavastuukorkoa laskemalla** 3.4 % → **1.7 %**
(Alennuksen saavat 2019 loppuun mennessä käynnistyvät hankkeet, ml. peruskorjaus)
 - **Käynnistysavustuksella**
(10.000 € / tavallinen vuokra-asunto / Hgin seutu)
 - **Joustamalla** hyväksymisvaltuuden käytössä
(Lyhyitä (10 v) korkotukilainoja koskevasta erillisestä hyväksymisvaltuudesta luovutaan)
 - Lainanlyhennysohjelma muutetaan nykyistä etupainotteisemmaksi
 - Yleishyödyllisyysvaatimus muutetaan omistajaa velvoittavasta kohdekohtaiseksi
- ASO-tuotantoa edistetään
 - Lisäämällä hyväksymisvaltuutta **160 M€** (→ 1.410 M€)

Tulorajat käyttöön ARA-vuokra-asunnoissa

ARA-järjestelmää kehitetään tulonsiirtojärjestelmänä →

ARA-asunnot ja pienituloisuus kohtaavat aiempaa täsmällisemmin

- Koskee pääkaupunkiseutua (Hki – Espoo – Vantaa)
- Tavoitteena myös tulojen tarkastaminen asumisen aikana. Esitys edellyttää sähköisen tulorekisterin käyttöönottoa.

→ Paine asuinalueiden segregoitumiseen lisääntyy;
ehkäisyyn tarvitaan uusia politiikkatoimia.

Korjausavustusjärjestelmä uudistuu

HE korjausavustuslaista eduskunnalle 15.9, nykyinen korjaus- ja energia-avustuslaki kumotaan, uudistus voimaan 1.1.2017

Tukijärjestelmä täsmentyy vanhusten ja vammaisten kotona-asumisen edistämiseen (esteettömyys)

Siirrytään jatkuvaan hakukäytäntöön

Avustusten myöntäminen siirtyy kunnilta ARA:lle

- Hakijoiden neuvonta keskittyy – tavoittaako tarvitsijan?

Korjausavustusmääräraha säilyy vuoden 2015 tasolla = 35 M€

Vanhusten ja vammaisten asuntojen korjaukset n. 10 M€

Liikenteen rahoituksesta

- Lain mukaan valtio vastaa kustannuksellaan tienpidosta.
 - » Kunnat kuitenkin osallistuvat tienpidonkin kustannuksiin sopimusmenettelyn kautta.
- Kunnat vastaavat kadunpidosta, tukevat yksityisteiden kunnossapitoa, vastaavat tietyistä henkilökuljetuksista ja rahoittavat avointa joukkoliikennettä.
- Näissä kaikissa tehtävissä menoja on siirtynyt kuntien vastattavaksi valtion rahoituksen vähentymisen tai riittämättömyyden takia.
- Liikenteen verotulot menevät kokonaisuudessaan valtiolle.

LVM:n hallinnonalan budjettiesitys 2017 - nostoja kuntien näkökulmasta

- Joukkoliikennepalvelujen ostot
- Liikenneverkon kehittäminen
- Yksityistieavustukset
- Perusväylänpito ja korjausvelan vähentäminen

Joukkoliikennepalvelujen ostot

- Joukkoliikenteen määräraha (84,5 Me) samalla tasolla kuin v. 2016, jolloin pudotusta joukkoliikenteen valtion rahoituksessa oli n. 18 %.
- Kuluvana vuonna pääosa vähennyksestä kohdistui raideliikenteelle, mikä on aiheuttanut monessa kunnassa suuria ongelmia ja vyöryttänyt kustannuksia kuntien maksettavaksi. Junaliikenteen tukemisessa tulisi päästä nykyistä pitkäjänteisempään ratkaisuun, vaikka junaliikennettä ollaan avaamassa kilpailulle.
- Joukkoliikenteen valtionrahoituksen ostovoima on jo vuosia heikentynyt. Vuoden 2017 rahoitustasoa tulisi vielä tarkistaa palvelujen oston osalta.

Liikenneverkon kehittäminen

- Jatketaan jo käynnissä olevia hankkeita.
- Uusille hankkeille varattua rahoitusta siirretään perusväylänpitoon korjausvelan vähentämiseen.
- Käynnistetään neljä uutta hanketta
 - » Valtatie 4 Oulu-Kemi
 - » Valtatie 5 Mikkeli-Juva
 - » Valtatie 12 Lahden eteläinen kehätie
 - » Luumäki-Imatra-Venäjän raja, ratayhteyden parantaminen
- Helsingin ja Turun välisen nopean ratayhteyden suunnittelua jatketaan.

Raitioteiden valtionavustukset

- Kehysriihessä huhtikuussa 2016 tehtiin päätös Raide-Jokerin ja Tampereen raitiotien valtionavustuksesta.
- Ministeriö tulee täydentämään talousarvioehdotustaan näiden osalta syksyllä 2016.

Yksityistieavustukset

- Yksityisteiden kunnossapitoon ja parantamiseen 13 milj. euroa, mikä on 5 milj. euroa enemmän kuin v. 2016.
- Avustettavia kohteita ovat vain tien liikennöitävyyden kannalta kiireellisimmät siltojen ja suurien rumpujen parantamiset tai tien vaurioitumisen korjaamiset.
- Kunnat tukevat (2014) yksityisteiden ylläpitoa n. 30 Me:lla vuosittain.

Perusväylänpito

- Väylänpidossa ensi vuonna panostetaan mm. liikenneväylien kuntoon ja laatuun.
- Tavoitteena on korjausvelan kasvun merkittävä hidastuminen.
- Perusväylänpitoon kokonaisuudessaan esitetty 1, 279 mrd €, josta 736 milj.€ tienpitoon, radanpitoon 435 milj. € ja loput 108 milj.€ vesiväylienpitoon.

Väylänpito / korjausvelka

- Maanteiden, rautateiden ja vesiväylien korjausvelka oli vuonna 2015 noin 2,5 mrd.
- Valtiovarainministeriön ehdotuksessa perusväylänpidon rahoituksessa korjausvelkaan osoitetaan 304 miljoonaa euroa, kun liikenne- ja viestintäministeriön ehdotus oli 100 miljoonaa euroa enemmän.